

Baggrundsnotat vedr. finansiering af klimatilpasningsprojekter

Kommunerne er efter planloven forpligtiget til at planlægge for alle slags klimatilpasning. Men kommunerne har ikke pligt til at udføre og finansiere eventuelle projekter. I forbindelse med den politiske aftale fra 2013 om at kommunerne skulle lave klimatilpasningsplaner, blev der overordnet lagt op til, at de kommunalt ejede forsyningsselskaber skulle finansiere klimatilpasning over spildevandstaksterne.

Det har imidlertid vist sig vanskeligt at komme videre udelukkende på det grundlag. Dels kan ikke alle projekter finansieres helt eller delvist af forsyningsselskaberne, dels er ordningen administrativt kompliceret. Problemstillingen er generel, og fra flere sider er der blevet peget på, at der er behov for at revidere regelgrundlaget på klimatilpasningsområdet, herunder især vedrørende finansieringsforpligtigelser. Der er pt. forvaltningen bekendt ikke pt planlagt landspolitiske ændringer på området.

Overordnede regler for ansvar og finansiering

Regler for finansiering af klimatilpasningsprojekter er forskellige, afhængig af hvilken type klimatilpasning, der er tale om. Overordnet gælder nedenstående:

1. Grundejer har ansvaret for klimatilpasning på privat grund. Det betyder, at grundejer har ansvaret og finansieringsforpligtigelsen for tiltag som kun har til formål at sikre den enkelte ejendom. Det vedrører f.eks. faskiner til nedsivning, højvandslukke på afløb fra kældre, terrænændring, opmagasinering eller lignende på egen grund.
2. Kommunerne har ansvaret for sikring af kommunale arealer, herunder kommunale ejendomme og vejarealer, grønne områder m.v.
3. Spildevandsselskaberne har ansvaret for afledning af regnvand i kloakerede områder op til et fastsat serviceniveau. Spildevandsselskaberne kan bidrage til flere typer af projekter. Hvor projekterne ikke drejer sig om udvidelse af rør og bassiner, er det dog altid et krav, at den valgte løsning er billigere for forsyningsselskabet end en traditionel løsning (f.eks. udvidelse af kloakken). De nærmere regler for spildevandsselskabernes finansiering af klimatilpasningsprojekter fremgår af bilag 1.

Lovgivning og øvrige regler

Der er ikke nogen lov, der generelt forholder sig til kommuners adgang til at bidrage til gennemførelse af klimatilpasningsprojekter.

Projekter til afhjælpning af kystoversvømmelser (kystsikring) reguleres normalt efter kystbeskyttelsesloven. Her er det gældende princip, at et projekt finansieres af de grundejere, der får glæde af projektet (partsfordeling efter nytteprincippet). Dog må kommunen i visse sammenhænge bidrage til finansieringen. De gældende regler er under pres og til diskussion, især på grund af prognoserne om en generel vandstandsstigning på op mod en meter inden for 100 år.

Projekter til afhjælpning af oversvømmelse fra vandløb reguleres typisk efter vandløbsloven. Her er det gældende princip tilsvarende, at et projekt finansieres af de grundejere, der får glæde af projektet (partsfordeling efter nytteprincippet). For offentlige vandløb må kommunen bidrage til finansieringen.

Projekter til afhjælpning af oversvømmelse fra skybrud / kraftig regn i kloakerede områder reguleres typisk efter miljøbeskyttelsesloven, som ikke tager stilling til økonomisk byrdefordeling. For klimatilpasningsprojekter som ikke kan finansieres fuldt ud af spildevandsselskabet, skal der tages stilling til hvordan udgifterne i et evt. projekt skal fordeles mellem de implicerede parter. Hvorvidt kommunen må

bidrage til sådanne projekter, vurderes i forhold til kommunalfuldmagtsreglerne.

Energi Viborg Vands finansiering af klimatilpasningsprojekter

Som nævnt har EVV tilkendegivet, at selskabet er indforstået i at bidrage til løsning af klimatilpasningsopgaven i henhold til de gældende regler. Det forudsætter, at selskabets indtægtsramme hæves, hvis udgifterne til klimatilpasning overstiger selskabets nuværende indtægtsramme. I den udstrækning EVV skal indgå i klimatilpasningsprojekter, skal Viborg Kommune gennem tillæg til spildevandsplanen pålægge EVV at deltage, således at EVV kan søge konkurrencestyrelsen om tillæg til indtægtsrammen. En konsekvens kan blive, at spildevandstaksterne forhøjes. Stillingtagen behandles for hvert konkret klimatilpasningsprojekt.

/5. december 2019